

GAZETĂ TRANSILVANIEI.

Gazetă ese de 2 ori: Mercurea și Duminecă, Foi'a, candu concedu ajutoriale. — Pretiul: pe 1 anu 10 fl., pe $\frac{1}{4}$ 3 fl. v. a. Tieri externe 12 fl. v. a. pe unu anu său $2\frac{1}{3}$ galbini mon. sunatòria.

Anul XXXV.

Se prenumera la poste c. si r., si pe la DD. corespondenti. — Pentru serie 6 cr. Taxa timbrala a 30 cr. de fiacare publicare.

Nr. 44.

Brasovu 15|3 Iuniu

1872.

MONARCHIA AUSTRO-UNGARICA.
Transilvania.

Brașovu. (Agenti si emisari) trami din Pest'a cutriera tiér'a din nou in crucisii si curmedisiu, cu ce scopu, este aprópe de mintea omului. Intr'aceea din toti pasagerii dela Pest'a cati au ajunsu pana la noi in dilele acestea, nici unulu nu a trasu la inceputu asia multu asupra-si atentiunea publica că dn. Sigismund Popu, fostu deputatu la dieta, fostu si proprietariu editoriu alu „Concordie“. In midiuloculu acestoru friguri electorali si alaturea cu alte faime diverse, lumea curioasa voi'a se scia scopulu venirei si alu petrecerei dlui S. P. in acestu tienutu. Dsa era cunoscutu pe aici la cei betrani din an. 1848, candu venise cu misjune data de catra ministeriulu Battyáni-Kossuth. Sositu aici Veneri spre Sambata, dupa petrecere de trei dile a plecatu in 10 Iuniu sér'a, unde, nu e tréb'a nostra se scimu, si nici la intrebarile ce ni se punu din unele parti, nu suntemu in stare de a respunde mai multu, decatu ca lu vediu ramu si noi la posta si pe promenada, unde ne spunea ca dsa petrecuse cevasi in Alb'a Iulia. de acela in Blasiu 2, in Sibiu 3 dile, in Fagaras 1 $\frac{1}{2}$, apoi ca in fine metropolitii s'au invoitu fratiesc că se céra congresu nationale romanescu, ca l'au si cerutu, si acum astepta pe fiacare di resolutiunea. De ací incolo dn. S. P. ne intrebă rotundu, ca de ce si cum voimoi noi romanii se retornamu artic. XII adusu la diet'a ungurésca in 1867.

La acestea i s'a observatu numai atata, ca asemenea cestiuni vitali nu se discuta in preambule si că intr'unu pitioru, ba ca ele nu se discuta nici decum, decatu numai in una adunare adeveratu nationale; candu vomu avea asemenea adunare, atunci vomu vorbi asia in catu se fumu auditi de toti locuitorii patriei, éra pana atunci oricare alte incercari de a descoperi vointia nationale suntu si trebue se fia deserte.

Cu tóta acestea se mai vorbimu mane. Unde siedeti?

Se vorbimu. Siedemu strat'a cutare, cas'a cutare.

La revedere.

Nu ne amu mai revediutu.

Atata e totu ce scimus noi insine; éra despre cate ni s'au mai spusu de colea pana colea, nu a-flam su demnu de a perde unu singuru cuventu. Germanii dicu: Die Gedanken sind zoifrei, ideile si opiniunile ómenilor apar si disparu că si nuorii. Cerse-si fiacare fortun'a, — pe calea cea ónesta.

Dintru odata cu venirea dlui S. P. a petrunsu si pe aici una alta scire, său déca voiti numai faima, care inca are a face cu cestiunea alegerilor. Scire positiva său faima, noi marturisim ca aceea ne a suprinsu cu totulu altintrean decatu a fostu placerea revederei dlui S. P. Se spune adica si se sustiene, ca episcopulu dela Lugosiu ar' fi fostu chiamatu mai deunadi la una persona prea inalta, unde i s'ar fi comisus că se invite pe metropoliti a conchiamu unu congresu nationale cu scopulu bine respicatu de a midiulocu unu conclusu in favórea activitatelor electorale si totu odata in favórea candidatilor gubernementali.

Cu tóta surprinderea nostra, ne amu disu indata: Acésta nu se poate; acésta trebuie se fia érasa numai una inventiune tendențiosa, alu carei scopu ar' fi a ecsercita pressiune catu se poate de mare asupra vointiei romanilor, a le face sila morale neasemenatul mai **mara**, decatu a fostu cea incercata in Iuliu 1863 in conferintia privata ce s'a tienutu la comitele Crenneville mai inainte de a intra diet'a in desbaterea adresei sale, mai mare inca si decatu cea din Augustu alu aceliasi anu, candu cestiunea intrarei in senatul imperiale se puse la ordinea dilei că din chiaru-seninu si se vota cu asaltu, calcanduse legea si pracsea prin delaturarea celorulalte propositiuni regesce, care in rescriptu stă inaintea propositiunei despre senatul imp. Séu ca, dora si astadi ne afiamu inca totu numai in fictiune constitutionale? Nu mai dice ba. Unde ministeriulu are „mana libera“ data prin dieta, prin forta, de a face si a derega ori-ce va afia elu cu cale, in acea tiéra totulu este exceptiune, totulu discretiune. Si cu tóta acestea, noi totu nu potem da credientu susu atinsei faime. Candu ar' fi vorba numai de vreunu ministru si inca ministru că pe la noi, atunci — altu-ceva; déra mai departe, mai susu nu ne este permisu a crede. De aceea dicemu acelora, carii suntu de aceleasi opinii si creditie politice de care suntemu si noi, că se nu sufere a fi sedusi de manopere care potu se fia numai fetii fantasiei agentilor provocatori si ai emisarilor de rea credentia. —

— Pe la noi ploua că de 3 septemani pe a-tata, pe catu fusese mai inainte seceta mare. Pretiurile cerealierilor se mai tienu inca forte susu. Graful celu mai frumosu galet'a de Ardélu (circa 130 pundi de Vien'a) pana la 12 fl., porumbulu 6 si mai bine; carneea inca s'a mai scumpit; preste totu scumpete mare. —

Privitoriu la caus'a nationale romana transilvana.

„Der Osten“ primi din Pest'a si publica in Nr. 23 din 9 Iuniu aceste impartesiri:

„Regimulu prin midiulocirea ambiloru metropoliti Siaguna si Vancea a facutu cunoscute conditiunile, pelunga cari ar' potu se urmeze una intielegere. Aceste suntu:

1. Neconditionata recunoscere a situatiunei create prin art. de lege din anulu 1867 (invoiul'a cu Austria. R.).

2. Impartesirea la alegerile dietali in favórea candidatilor regimului.

Prin acésta romanii ér' voru intra in deplin'a gratia a monarchului si a regimului.

Intr'aceea nu se crede, ca metropolitii voru avé curagiulu, a-si espune popularitatea, si a propune spre primire aceste conditiuni in vreo confrentia său adunare nationale.“

Ce va fi adeveru din acésta impartesire, publicata din cuventu in cuventu se poate lesne prevedé; ince una nu o intielegem: adica nu intiegem, prin ce fapta criminale său de infidelitate ar' fi meritatu vreodata romanii transilvani, că se pierda gratia monarchului, care nu poate fi atatu de nedreptu, că pentru unu popor se fia tata, ér' pentru altulu vitregu; se o perdia asia, incatul numai dela primirea aceloru conditiuni se poate depinde recastigarea gratiei si in Ardélu; gratia re-

gimului m. facia cu natiunea romana nu s'a perdu nici decatu, pentru ca ceea ce n'ai avutu nu poti perde, apoi natiunile voru a ave drepturile sale cuvenite si rapite, dér' nu gratia, care e simbolul si conditiunea servitutiei, si prin care au fostu si voru remané toti fii gratiei servi galbini de grasi ai gratiosilor. Pe noi nu ne pre dore capulu de asemenei conditiuni, ca-ce noi venam in cadrul statului garantarea vietiei nostre nationale politice, in autonóm'a Transilvania: e ince alta intrebare: déca dela dualisti, cari carnescu legile in folosulu seu eschisivu si vorbesu numai de gratia pentru romani, se poate spera altu ceva, decatu tocmai numai o portiune de gratia, de care poporele cu viétia in ósa si cu conscientia de drepturile neprescriptibile politice nationali in peptu, se rosinéaza, si nu potu face trafica atatu de abnorma: se-si céda drepturile, in pretiu de gratia, fara a se inmormenta politicesc?! Invoiul'a drépta, dér' nu gratia ne va ferici nici pe noi nici pe voi! —

Gratia se céra proditorii, rebelii, asasinii si banditii dela Segedinu, noi cu pitiorulu in pragu pretendem ce e alu nostru.

— **Program'a sasiloru**, desbatuta in conferintia din Mediasiu fu primita de base la solidaritatea intregei natiuni facia cu alegerile si cu tienut'a deputatilor, ce se voru alege la dieta, inca e destulu de circumspectu compusa, ea consta din 3 parti:

I. Pusetiunea in viétia de statu, la care partecipa prin deputati in dieta, a caror principiu neclatite voru fi, nedivisibilitatea monarchiei austro-ungarice sub domnirea dinastiei habsburgice, precum si nedivisibilitatea tierilor coronei ungarice si principiu representantii comune si a apararei acesei monarchie in afara, ér' in lainstrulu principiulu regimului constitutional alu tuturor partilor ei. 2. Recunoscere invoiul'a din 1867, cu respingerea opumatorilor ei. 3. Totu ce se cere la formarea progresiva a statului ung. intr'unu statu cu dreptu se i se concéda; conditiunile ecisintiei lui, condit. de o bona legislatiune, de unu regim onorificu si potericu, justitia drépta, administratia ordinata se nu i se deneghe, de catra deputati sasi. Totusi idea de statu, unitatea si ecisintia statului se nu escedeze spre a apasa alte teritorie de viétia indreptatita spre a le exploata in favórea unor scopuri unilaterali, ale unei partite, a unei natiuni, coteria, casta favorita, tienutu ori orasius. 4. Egalitate de drepturi confesionali deplin'a. 5. Limb'a statului că atare are indreptatirea sa, dér' prin legea de nationalitat din 1868 s'a calcatu preste mesur'a drépta cu limb'a maghiara, asia revisiunea acelei legi. 6. La reorganisarea ambelor camere privilegiale unor caste se nu impedece principiulu egalitathei individuali, cu denegarea dreptului unor clase (orasianii), totusi punctulu gravitatei statului se nu se asiedia intre masele nemature (adica democratismu numai orasianu, dér' sateanu nu!). 7. Reform'a sistemului de contributiune, care se nu se mai marésca, preiuu sarei se se scadia si fontanele de noue venite industriari se se totu deschidia, sarcinile ince se se imparatiésc dreptu; se se inainteze desvoltarea industriei patriotice, prin scutirea averilor institutelor de cultura, si a reuniunile si corporatiunilor economice de timbru, contributiune, regularea precupe-tiei, banca, imbunatatirea comunicatiunei prin cali-

ferate si drumuri, reformarea tarifului cu introducerea legei generali de comerciu cu implinirea dorintelor si propunerilor camerelor comerciale si industriari. Pastrare strinsa, inse nu la redicarea institutelor de crescere, de agricultura, industria, negotiu, ci la alte neproductive. 8. Pentru complementarea starei justitiei se se concéda ajutoria, justitia se se perfectioneze, totusi pana la o deplina reforma sistematica sistemulu legilor de justitia de aici se nu se aduca in alta confusione prin schimbari partiali. 9. Deputatii sasi -si voru tiené de cea mai urgenta obligatiune, a delatura deplinu urmarile ratacirei dietei, in cau'a drepturilor urbarial ale natiunei sase, facia cu Selistea si Talmaciul si a Brasovului facia cu Branulu, se recastige deplinul dreptu urbariale. 10. Relatiunile speciali din fundulu regiu si dorintele si pretensiunile sasilor se nu le lase din vedere, ca unele ce nu su in contra unitatei statului, si cari nerespectate ar' aduce dauna statului.

II. Reform'a municipale si comunale se se iè in strinsa legatura:

1. Cele 11 cercuri „sasesci municipali“ cuseste loru facu universitatea, orce schimbare in teritoria nu se pote concede decatu cu invoirea si conlucrarea cercului resp. si a universitathei.

2. Drepturile generali date municipalor si comunelor se pretendu, cu toté, ca art. 43 1868 § 10 vorbesce de drepturi fundate pe legi si tractate.

3. Administratiunea si representanti'a se se deosebesca strictu deolalta, comun'a cu oficiul localu, cerculu cu deregatoria cercuale, univereitatea cu oficiu universitariu se fia ca cu organu responsabilu.

4. Toté corporatiunile representative se constiu numai prin alegeri, la dreptulu de alegere activu se se iè privintia la avere, cultura spirituale si moralitate cu deosebire, er' pre numerosi membri inca se nu le faca nevóia.

5. Oficiale se occupa prin libera alegere a corporatiunilor fara a se angusta prin candidatiunea regimelui; dreptului legislativu statutariu se comite decisiunea pe cati ani se se aléga si cari suntu apti dintre oficiai.

6. Comun'a, cerculu si universitatea decidu despre causele proprie si le administra autonomu in marginile legei si ale statutelor cu valóre de dreptu.

7. In cercu se afia punctulu gravitarei drepturilor si oblegatiunilor municipali; elu ecsercasa dreptulu de administrare de sene si dreptulu statutariu in toté causele precum si dreptulu de reprezentatiune. Are inca a ingrigi de toté ramurile incredintate din partea administratiunei statului ca subordinatul nemidiulocitu si in comerciu directu cu regimulu statului.

8. Universitatea nat. sasesci ecsercita dreptulu statutariu in toté causele municipali, cari suntu comune tuturoru seu celu pucinu la dòue cercuri. Déca ecsecutiunea statutului defiștu de univers. va da preste dificultati locali in vreunu cercu, acesta pote opri ecsecutarea lui, facundu remonstrare cu argumente la oficiul universitathei; in contra repetendei decisiuni a universitathei cerculu are dreptu de recursu la min. de interne, cu valóre amanatória. — La cererea unui cercu universitatea pote statoru si statute despre acele obiecte, cari se afia in competint'a cercului; inse unele ca aceste deobléga numai pe cerculu ce le au cerutu. Universitatea grigiesce de admin. averei natiunei sasesci; supravighiaza oficiul universitariu si ii trage la respundere. La decisiuni despre admin. si intrebuirea **averiei** nationali vercare membru alu univers. ie a parte numai intr'atata, incatu e proprietariu alu acestei averi (adica numai sasulu. R.). Universitatea ecsercita si dreptulu de reprezentatiune.

9. Oficiul univ. pregatesce proiectele pentru universitate si porta griga de ecsecutarea decisiunilor si statutelor ei. Cerculu ulterior de activitate alu ofic. univers. in sensulu unitatei municipali, precum si alu pastrarei drepturilor munici-

pali ale cercurilor se defige prin unu statutu universitariu.

10. Comitele natiunei sasesci denumitu de Mai cu contrasemnarea ministrului e representantulu protestei ecsecutive; ca atare tiene controla asupra administratiunei autonome a municipalor si vighiaza preste interesele administratiei publice de statu midiulocita prin (jurisdictiuni) cercuri. Comesulu conchama si presidéza universitatea, er' fiindu elu impedecatu face acésta presidéntele oficiului universitariu.

11. Legea statorinda dupa § 10 art. 43 1868, ale carei modificari mai tardie numai, dupa ce se va asculta universitatea nat. sas., in sensulu §§ 10 si 11 art. 43 1868 e se urmeze, are a se margini esentialu pelunga defigerea principalor de susu. Mai departea regulare a municipiului si comunei pe fundulu regiu au se se faca prin statutele universitathei, respective in speciale prin statutele de cercundarie si comune.

Midiuloc si cali: suntu alegerie deput. dupa acestu programu atatu la universitatea cea mai deaprope, catu si la dieta, si natiunea astépta, ca deputatii atatu la universitate, catu si la dieta se-si dè voturile dupa cuprinsulu acestui programu totudéun'a in concordia. —

Acésta e solidaritatea sasésca chituita in Mediasiu 4—5 iuniu 1872, care va fi intarita si prin juramentu. —

„P. Napló“ dice, ca sasii facura frase si cu toté, ca nu li s'a atacatu autonomia vietiei loru municipali, totu se plangu de apasari, si le pune alternativa: déca e verosibile, cum scriu diariile loru, ca cele 40 mil. germani voru intrevini pentru ei? Déca nu, credu, ca e probabilu, ca voru invinge in contra consecintielor constitutionalismului maghiaru si ale egalitatei de drepturi? Candu 180 mii sasi au 22 deputati, potu vorbi de apasare? Spre norocire, dice „P. N.“, nu tiemem matematica de fundamentu sciintiei politice, ca altfelui ni ar' poté trasari, a aplica la sasi aceea mersu, cu care se mesura petotendenea in tiéra. Noi ne miram si nu pre de angustimea animei programistilor sasi, ca-ce nu atinsera intru nemica impregiurare pretensiunilor egali, de limba, si indreptatire perfectu egale intru toté in fundulu regiu, ca cum nici n'ar vre a sci de asia ceva. —

Érasii miserii popesci.

Mare si infricosiatu scandalu! Iosifu Munteanu, popa romanescu gr. cat. din Banatu, comitatulu Carasiu, comun'a Gărlicea, fură in Pest'a dela unu macelariu bogatu anume Holzer 13.000 (treispredieci mii) fiorini val. austr., si fugí cu ei, déra fu prinse; si acuma siede in temnitia, condamnatu inse numai la 9 luni, pentruca nefericitulu apucă banii de diosu de sub mésa, din una cafenea, unde'i scapase Holzer, éra nu ca i a furatu dela vreunu locu ascunsu. („Hon.“)

In fine o pati si popa Grigorie Fodoru (gr. n. u.) din Bicalu, betivu si adulteru inferatu. Acelu omu -si tienuse dela unu tempu incóce concubina pe una Mari'a Danu, pe care inse o prepuneara de alti barbati. In Fauru 1871 avendu prebusu pe concubina, infuriatu ca una fera selbateca, se rapedí la ea cu securea, si déca femeia nu se ferea la momentu, erá se o despice in dòue, asia inse i a frantu numai inchiaietur'a dela umerulu stangu. In 31 Maiu a. c. tribunalulu din Clusiu condamnă pe pop'a Fodoru la temnitia pe unu anu. (Dupa „M. Polgár“ Nr. 125.)

„Albin'a“ ne mai aduce unele ecsemple próspete, despre alti preoti, cari ca si cei numiti in Nr. 41, cu ocasiunea conscriptiunei de alegatori se pórta ca inimici pe facia ai natiunei romanesci. Acestu reu pote se purcédă si numai din preocupatiuni politice; déra capulu lucrului este moralitatea, caracterulu morale.

Un'a din causele principali ale multoru escese popesci se cauta si se afia in amerintiarea celor ticalosi cu trecerea dela una confesiune la ceealalta. Pe acésta cale nu voru prospera nici confesiunile si nici poporulu, ci voru recadea infricosiatu. Acestu reu inse s'ar potea vindeca de siguru, indata ce ar' intra la midiulocu ambitiunea nobile de a nu primi in cleru, dela alte confesiuni pre cati ticalosi, res-

popiti, seu altmintera pedepsiti pentru escese rusinatòrie, ci a i da pe usia afara. Unu altu reu se mai cauta in simonía, care se dice ca ar' domni in unele parti, de unde apoi se nasce rapacitatea subordinatilor si asia mai departe*).

Diariele unguresci ne mai aducu si din sinulu clerului romano-catolicu alte ecsemple próspete de escese popesci. In orasulu Ipolyág, unu popa catolicu a mersu mortu de bétu la comisiunea electorale, a facutu causa comuna cu comisariulu de politia anume Ervin Kovács, cunoscutu de tiranu brutal si a provocatu bataia sangerósa. („Hon“ din 5 Iun.)

In comun'a Devescer din comit. Zala este unu popa, anume Ujvári Ferencz, care mai inainte fusese actoru la teatrul si -si petrecuse de minune cu ficele Thaliei, dupa acea inse prin protectiune fu primitu in seminariulu dela Vesprimu, unde s'a si popitu; déra acum cu ocasiunea alegierilor face comedii pe la Zala-Egerszeg, buna-óra că cunoscutu pop'a Tache din Bucuresci. Respop'a catolicu Bogán Bandi dela Kunágota in 2 Iuniu incepù se jóce la teatrul in Bud'a, unde s'a si angagiatiu. Mai este in Pest'a unu altu respop'a catolicu, carele in cert'a sa cu ómenii gubernului publica la scandale.

In orasulu Galantha suntu alti doi popi unguresci anume Sebestyén si Lassu; acestu din urma se afia si in cercetare criminale. Ambii jóca rol'a lui pop'a Tache, se amesteca cu midiuloc si fise in afacerile electorale.

Procurorulu de statu Bakos János descrie in „Hon“ din 29 Maiu unele brutalitati ale archiepiscopului dela Calocea. Si asia mai departe.

Diariele gubernementali au inceputu a incolti reu inca si pe popii calvinesci, carorul se imputa ca ar' face opositiune sistemica si ca ar' sympathisa cu rebelii; déra imputarea cea mai curioasa ce li se face este, ca adica „popii calvinesci ar' porta de nasu pe poporenii, intocma precum ar' fi portandu cei romanesci pe ai loru.“ La acestea incriminari respunde unu popa calvinescu in „Hon“ din 8 Iun., de si pe largu, totusi cu multa moderatiune si logica. —

(Furtu mare in Pest'a.) Una femeia frumosa, anume Sarolta Kovács, fură dela ministrulu Bittó 40 de mii de fiorini val. austr. Dupa trei septemani politia descoperi furtulu si afla mai toti banii si papirele de valóre, ascunsi la dòue amice ale frumosei. Scandalulu este mare inca si din alta causa, pe care o spunu unele diarii din Pest'a, intre care si „Hon“ din 6 Iuniu, éra noi o retacemu. —

Dela cine au invetiatu moldavo-romanii a se apara in patri'a loru de jidovi?

(Urmare.)

Mai reproducem din carteia nemtieasca citata in Nr. tr. inca numai ultimele dòue capete, pentru se se vedia cu atatu mai curatu, cum judeca nemtii pe jidovi:

„Asia dér' amu vediutu, ca jidanii nu suntu de dorit uici in interesulu bunului gustu, nici in alu utilitatei economice, nici alu culturei, nici alu administratiunei finanziarie.

Noi credem, ca este o nenorocire de a se nasce cineva jidanu, precum credem ca este o nenorocire de a se nasce ghebosu. — Inse mil'a nostra nu merge pana acolo de a ne face se luamu acésta nenorocire asupra nostra, dandu interesele nostre si administratiunei statului in man'a jidiloru, seu apararea tierii in mar'a ghebosiloru.

Déca inse jidanulu ortodoxu, din caus'a moralei religiunei sale, este pentru statulu germanu impossibilu, — abstractiune facundu cu totulu de modelu cugetarei sale, — nu trebuie, din causele mai susu enumerate, se facemu exceptiune in favórea jidanului indiferentu, mai cu séma candu elu nu arata bun'a vointia de a se boteza, si nici atat'a educatia pre cata crestinismulu cere ca celu mai de diosu gradu de cultura.

Caracterulu unei persoane se subtrage observatiunilor mai adenci; nici o experienta nu este in stare a lu petrunde pana in fundu. — Nici odata nu lipsesc unui omu cu deseversire vre una din calitatile omenesci, — numai reporturile dintre aceste calitatii suntu deosebite, si aceste deosebire nu se vede desu in comerciulu dilnicu alu vietiei, pen-

*) Ni se scrie din unu altu tienutu locuitu mai totu de romani, ca acolo tierii de ceva statistica trebuie se dè pretiulu unei vaci pentru biletu de cununia s. a.

truca nu se prezinta adeseori ocazie de a se arata totu sufletul omului.

Prin observatiuni superficiali nu se potu totudun'a cunoscere diferintele in predispozitiunile naturale, — cari, in consecintele loru, desparte pe eroi de criminali.

Multi omeni traiescu in tota onorele cetatii neschi, numai pentru ca li a lipsit ocazie de a deveni hoti si ucigasi, si suntu parinti de familia plini de iubire, seu placuti companioni de petreceri.

O societate de asigurare a vietiei nu ar' admite pe cont'a actionarilor, asigurarea vietiei unei persoane — in aparentia ori catu de sanatos — ai carei strabuni de mai multe generatii ar' fi muriti de oftica. Asemenea nu se poate pretinde dela o natiune ca se se espuna la riscul predispozitiunilor jidovesci mostenite de trei mii de ani, admisindu'i ca impiegati ai statului. Contra acestor a nu ar' puteti oferi nici o protectie administrativi, chiaru nici legea cea mai mestesugita; pe candu la functionarii germani, natura loru germana a inlocuiesc o multime de lipsuri ale legislatiunei.

Rea sorta ar' ave administratiunea germana, deca nu s'ar pute feri de jidani!

Unu partit politici care s'ar face sprijinito-riulu pretensiunilor jidanolor, in contra statului germanu, pentru ca acelui partit ar' ave trebuintia de sprijinulu loru in altele, — ar' dovedi de ajunsu slabitiunea sa si s'ar nimici prin insusi acesta tendinta anti-nationale.

Catu pentru acei naivi visatori, cari facu din cestiunea jidanolor o afacere de bigotism politici — spre a ne exprima si noi cu aceleasi cuvinte inalte ca ei — si cari sacrificia judecat' sanatos in favorea retacirei loru, credem ca ar' accepta bucurosu o practica, prin care se scape de retacarea loru.

Jidanulu prin individualismulu seu nu este nici unei natiuni mai antipaticu ca natiunei germane, din cauza naturei de universalitate a acesteia si a tendentialor sale catra idealu; si germanulu nu va putea face nici odata solidaritate politica cu jidanolu.

Se intielege ca unu guvern care se radiema pe altu ceva, decatul pe legitimitatea sa rationala, trebui din cauza acestei false pozitii, se cada din o gresie in alt'a, si prin acesta se de ocazie jidanolor de a esplota din multu in mai multu suferintele poporului. Se poate atunci ca unu asemenea guvern, impinsu de simtiul slabitiunei sale, se fia condus a sprijinf de jidani si se se escuse apoi cu opiniunea publica, — acesta stafia, care pare destinata a face se perda siarlatanii politici ai tempului nostru, si pucin'a minte ce li a mai ramas.

Opiniunea publica inse pe care omulu de statu trebue se o ie in consideratia, nu este opiniunea plebei, nici intielegerea de cafenea, care curge din litr'a de bere seu din ola de vinu.

Opiniunea publica nu se gasesce nici in adunarii acele ai caror'a membri, esiti dintr'unu sistem de alegeri cu totul falsificate — atatu in privintia repartitiunei numerului alegatorilor, precum si in privintia conditiunilor psichologice si politice, — suntu totu atatu de departati de aspiratiunile natiunei, ca si de judecat' omilor bine-vedietori, si astfelui importantia loru se baseaza numai pe trimitariile si sgomotul presei jidovesci. — Asemenea mandatari nu gasescu nici oprobare in tiéra pentru resolutiunile loru, nici stima si sympathia pentru ei insi candu se intorc a casa. Poporulu nu tiene la densii decatul pentru principiu representatiunei, fia acesta si numai pe charita. — Se intielege der', ca rodele unoru astfelii de adunaturi de omeni, nu suntu pana acum decatul imposite, datorii si jidani*).

Opiniunea publica de care vorbim, nu este nici aceea ce se colporta de catra cativa diaristi, in genere ignorantii, cari -si sustieni flamand'a, der' aragon'a loru existentia, din trebuintia dilnica a publicului de chartia netrebnica; — cari numesc cugetarile loru vulgare vocea poporului, si cari se credu chiamati a da ei consecrarea finala tuturor intemplarilor omirei, acordandu-li aprobarea presei loru. Ca advocati jidovesci ei merita cu atatu mai pucina consideratia, cu catu cea mai mare parte dintr'ensii suntu jidani, seu dependenti de patroni jidani, clientela jidovasca. Apoi unu diurnalul reprezenta numai in parte si numai in trasurile principali, tendintele politice ale cercului seu de lectori. Si nici unu diurnalul nu se va recomandă germanilor sustienendu pretentiunile jidovesci.

In genere inse publiculu celu mare nu are opiniune politica fundata in cestiunile cele practice, pentru ca lui ii lipsesc cunoștința de lucru, trebuintiosa spre a pute judeca. — Si deca cu tota acestea elu -si insusesce, la asemenea ocaziuni, o „opiniune publica“, aceasta este trecatoria, mai totudun'a o aiurare produsa intr'unu modu artificiale, pe care usioru si rapede o poti linisti omulu de statu candu se sprijine pe parerea omilor cu cugetare sanatos, si candu scie a se opune cu curagiu eroilor poporului. Numai dorintiele, der' nu opiniunea multime, merita consideratia.

Candu inse cestiunea de facia s'ar pune la votu in tota tiéra in modulu urmatoriu: deca poporulu voiesce mai bine impiegati jidani seu germani, — atunci primim se fumu acusati de partialitate, deca pana la celu mai primitiv din ale-gatorii germani, n'ar vota pentru germani.

Opiniunea publica trebue luata in consideratie numai atunci, candu ea reprezinta intr'adeveru principii bine fundate morali si nationali, ca-ci atunci ea se baseaza pe unu fundamentu, pe care omulu de statu nu poate se lu combata.

Candu unu guvern provoca si jigneste nein-cetatu simtiemntulu si opiniunea poporului, se produce in acesta unu desgustu passivu, care retrage guvernului totu sprijinulu, — si atunci guvernului acela cade, prin conosciintia slabitiunei sale, la cea mai mica lovitura. — Astfelui s'a nascutu revolu-tiunea dela 1848 in Prusia.

Candu pe langa acesta, poporulu gema sub o nesuferita apasare morale, atunci elu isbucnesce in turbare ca in revolutiunea francesa la 1789. — Atunci unu cuventu batjocuritoriu, o frasa, „o idea a tempului“ suntu standartulu multime, nu inse si boldulu ei. — Multimea se misca numai din pas-siune, nu din cugetare. Cu tem'a nostra inse nu este acesta de lipsa: poporulu germanu nu se re-scóla lesne si de siguru nu se va rescula din iubire catra jidani.

Guvernele care opunu sciintiei si legei mora-lurilor, — beseric'a, er' dreptul naturale alu poporului — dreptulu istoricu; care asia der' voiescu a intemeia imperiulu intunecului si alu mortei — asemenea guverne nu voru puteti scapa tiéra de consecintele putredientei. — Asemenea guverne, care abusa de religiune, transformandu-o intr'unu instrumentu de apesare, facu apoi ca orice chia-mare la religiune se devina odiosa poporului, si prin discursurile loru besericesci, provocandu intre religiune si declamatiunile de amvonu o confusione lesne de produsu in mintea dejá confusa a multimei pe diuometate inculta, escita pe acesta in contra „statului crestin germanu“ — ca si cum s'ar puteti imaginá pentru germanii actuali si unu statu necrestinu negermanu.

Apoi fiinduca asemenea guverne cerca a retine si sil'a pe popor in vestimentele strimtorate si rupte prin mersulu istoriei, adica refusa de a urmá desvoltarei istorice si i stau improtiva, — reactiunea da nascere unei erori pericole, care face a se considera statulu ca o gramada de grauntie de nesipu, fara legatura naturala si istorica intre densele, si astfelui slabescu simtiul national, si deschidu in-directu jidanolor in doue privintie si usi'a si port'a.

Dér' ni remane o manghiare: — Care va fi fostu sfersitulu dominatiunei jidovesci, n'au voitu jidani se ni o spuna in carteza despre Esther. Inse candu in Germania tronurile voru fi impodobite cu regine jidovesci, candu la curtile germane voru straluci baroni jidovesci, candu portofoliele ministeriali se voru afla in mani de jidani, candu in Frankfurtu voru siede deputati ai confederatiunei jidani, asia in catu „temerea de jidani se vina preste popor, — atunci totu se poate intempla, ca poporulu germanu se prefera in locu de tajerea imprejur, curatirea radicala a cassei sale.“ —

(Va urmá.)

Branu 26 Maiu. (Extractu.) D. in-vet. din Branu Teodoru Popu, cu respectu la ape-lulu din 9 Aprile, pentru a se aduna toti inven-torii din tiéra Barsei la Brasovu pe 25 Maiu cu scopu de a inainta una reuniune districtuale, cu parere de reu vede, ca n'au vinitu afara de doi tramisi din corpulu inven. branénu si ii provoca de nou, ca se respunda in scriisu, din ce causa nu a-pretiura acesta ocazie, incredintandui, ca deca voru se ie dloru initiativ'a, ei totu voru comparé, numai se nu remana reuniunea neinfiintata, pentru care venise cu program'a gata in proiectu scl.

Una reflexiune esita din oftare!

Fratilor! Trebue se fumu mai colericu, mai zelosi intru inaintarea de reuniuni de tota ramur'a,

ca remanemu si vomu remané, dorere! pre tare in dereptulu altora, cari suntu incopciati intre sene cu totu feliulu de reuniuni, si literarie, si scolarie, si agronomice-economice, si de economie, de impru-mute, de inlesnirea traiului prin reuniuni de con-sumu, de industriaria, ma si de arti, musica si can-tari s. a. s. a. Nu trebuie se asteptamu totu numai initiative dela cei, ce nu le placu seu nu le voru, seu nu au gustu nici au anima pentru ele, seu nu au tempu nici se potu ocupa cu de aceste. Cheflui confesionali voru primi cu parintesca bucuria initiativele invenitorilor si le voru sprijini. Non omnia possumus omnes, ca altfelui m'asi pune si eu in capulu tuturor barbatilor de scola si institu-tiune, spre ai aduna intr'o reunio fratiésca gene-rale, in folosu culturei poporului romanu. Cre-debu inse, ca Blasiulu, Brasiovulu, Naseudulu scl. nu voru mai astepta se creșca érba in curia reu-nionistica a muselor, de unde se astépta lumin'a cea mai latita si mai uniformu respondinda prin tóte mediale probate de experientia secularia. Apostolii luminei si ai moralei suntu invenitorii si preutii; dela acestia se astépta tóte initiativele salutarie la totu feliulu de reuniuni, cari folosite ne voru inaltia si starea poporului, care cu catu va de-veni mai intelligentu, cu atata va reesi si mai avutu, ca cartea e fontan'a avere! — R.

Fagaras in Maiu 1872.

Inca in 20 Februarie a. c. candu -si tienu despartimentulu (II-lea) alu Asociatiunei transilv. rom. adunarea sa generala la Fagaras, s'a arata pro an. 1872 unu bunu auguru la sperantie in districtulu Fagarasului, ca-ce cu ocazia aceea s'a contribuit si oferit — potemu dice dupa poterile nostre — sume insemnate a'atu pentru fondulu Asociatiunei, catu si pentru celu alu in-siatiandi Academie romane de drepturi.

Totu in citat'a adunare generale se redicase la valore de conclusu, ca de aceste se se tiana catu mai multe in cuprinsulu despartimentului, pentru ca faciliteza in tota privintia ajungerea scopului — Asociatiunei: — asia se otarise pentru adunarea generala, pe 15/3 Maiu a. c. ca locu, comunitatea Venetia inferiora (langa Siercaia). Este credibile, ca acesta s'a facut si din punctu de ve-dere, ca se fia cu ore-si-care efektu facia de nemesisi cei decadinti si corruptibili pana acum.

Precum disseu in diu'a remarcabila si plina de suveniri imposante pentru noi romanii, adica in 15/3 Maiu, acurse inteligentia romana din tóte partile despartimentului nostru, si cu distinctiune cea din Fagaras, precum si unu numaru frumosu de tierani la Venetia inferiora, intocma ca si candu unu spiritu mai inaltu i ar' fi inspirat despre a-celu cugetu, precum ca astazi in memori'a anului 1848 are se se decreteze unanimu pre viitoru diu'a de 15/3 Maiu de serbatoria nationale, celu pucinu pentru acelu tienutu, precum se observa acesta in multe parti ale Transilvaniei.

Adeverulu e, ca cele enarate pana aici suntu mai multu lucruri de o natura secundaria; deci permiteti-mi a ve descoperi cele mai esentiali.

In desu pomenit'a di, cam pre la 10 ore ante-amédi adunarea generala era completa, afanduse, in beseric'a greco-orientale locale, care era bine arangata; o deputatiune de 5 invitati pre intregulu subcomitetu cercuale la adunare, care preste pucinu apare in midiuloculu adunarei intre urari de „se traiésca“. Dupa acest'a dlu advotutu Arone Den-susianu ca membru alu acelui aduce la cunoștin-ți'a adunarei, ca presiedintele respective directorele ordinari este absente, si ar' fi ca se se aléga unu presiedinte ad hoc, ceea ce se si intempla procla-manduse densulu de atare; apoi urmă invocarea spiritului suntu preste lucrurile adunarei, si astfelui presiedintele deschide siedint'a prin o cuventare insufletitoria, stimulandu pe fiacare romanu, a im-braciosia cu caldura Asociatiunea nostra in lucrurile sale, fiinduca este uniculu paladiu atatu in direc-tiunea scientifica, catu si in cea nationale; — si asia se incepura lucrarile siedintei conformu pro-gramului de di, in care era provediuta si alegerea unei comisiuni de 4 membri cu acea misiune, ca se conscria pre membrii cei noi de tóte categoriele, se primiesca eventuale tacse de pre la cei vecchi, precum si contribuiri si oferte obligatorie pentru copurile Asociatiunei.

In vieti'a mea nu amu simtitu atata placere, ca in aceeasi di, pentru ca amu percursoru cu viua atentiu, cum sermanii tierani concurgeau la comisiunea respectiva cu zelulu celu mai mare, nu-mai si numai ca se aduca si densii tributulu pre altariulu natiunei loru, de si anii espirati au fostu

*) Er' in Romani'a si concesiuni, cu care se sub juga tiéra la straini. — N. tr.

cei mai vitregi pentru ei, suferindu totu feliul de plage elementarie, ma chiaru acum gemu sub ecsecutiunile de contributiune regesca, care crește din anu in anu totu spre amaratiunea poporelor austro-maghiare.

Inse nu ve pase văoue, braviloru fii ai Romei, ca-ce numai prin sacrificia mari, si perseverantia vomu ajunge la tient'a ce o dorim! Fal'a văstra se fia cu atata mai mare, si curagiul cu atata mai firmu, cu catu vedeti, ca pre langa sarcinile statului strainu, sunteti in stare a ve face detorint'a si cu respectu la natiunea văstra său mai bine disu, la posteritatea ce va urmă firesce. Dupa zelulu dovedit u prin tieranii ce acursera la adunare, resultatul sumei incassate, nu potea fi decat u imbucuratoriu, ca-ce in bani parati incursera cam la 116 fl. v. a., era oferte totu atatea, si din sum'a citata suntu numai vreo 15 fl. tacse de membrii, pana candu ceialalti s'au contribuitu in favoarea fondului Academiei de drepturi.

Zelulu observatu in tieranii romani, me a intarit u in aceea credintia, ca: déca intelligent'a romana nu -si va pregetă osteneala, si altele, ci din contra va imbraca unu rol de conducatoriu sinceru si a deveratu, nu preste multu va ajunge la limanulu dorit. Asia se fia!

Me marginescu a mai insemnă aici respective a dă esprezire acelei multiamiri, cu care datorescu adunarea generala presiedintelui ad hoc, domnului advocatu Arone Densusianu, care — fara magulire — a condus adunarea cercuala spre onorea tuturora. Ma ce e mai multu, densulu, pre carele numai cu vreo cateva dile mai inainte, nu lu crutia mortea cu rapira iubitei ficei sale, a delectat publiculu adunarei cu disertatiune pre catu de bine intocmita, pre atatu si plina de eruditie, despre "tieranulu romanu in trecutu si presentu".

Dupa acesta siedint'a se termină la 2 ore dupa amédi, si intre altele inspirati de insemnatarea dilei (15/3 Maiu), precum si animati de rezultatul pecuniariu se incinse intr'o gradina intre fratii de unu sange o petrecere cordiale, care era decorata de o cunune frumosă de dame romane.

Astfelui se fini cursulu dilei ducundu fiacare in sinulu seu multiamire si sperantie, in geniulu natiunei romane.

Că se nu comitu o nedreptate me simtiu indemnata a amenti totu odata dreptu recunoscinta si de nesunti'a, ce a desvoltat-o pretorele concorrente dlu Iacobu Popeneiciu, atatu in interesul contribuirilor indigitate, catu si pentru bun'a primire a ospetilor.

In fine inca unu pasagiu referitoriu la eșef-tulu, ce a produs adunarea din cestiune, in confratii unguri din Fagarasiu. Ei adica, cari in generu ne invidiaza pentru ori-si-ce progresu, au inceputu dupa datin'a loru cea vechia a ne insinuă ici coea, ca la Veneti'a inferioare era mai gata se facemu Daco-Romani'a. — Poftiti dloru de o panura cu ei fratietaunguresca!

Fiti si mai departe cu ei, ca-ce in urma Dumnedieu si dreptatea este totusi cu sant'a nostra causa! s. c. l. — R.

UNGARI'A. Pest'a. Ministrulu Lonyai a conferit u unionistii croati din Pest'a si s'a dusu la Vien'a se asiedia proiectulu de inviore; pe 15 Iuliu diet'a croatiei se va deschide, si déca nationalii avandu majoritatea, voru fi mai pretensiiosi decat u place la stapanitori, ér' se va desface, dér' nu in favoarea, ci in pericolulu Ungariei. Natiunile nu mai suntu turme de oi se le mane nisice honvedi nisice infiști la tergu. —

Cateva telegramme dela orasului Mohaci a arata, ca acolo pandurii comitatului cu ocasiunea adunarei electorale din 10 Iuniu au impuscatu si ucis pe doi alegatori si pe alti nenumerati ii au intiepatu cu baionetele. Comandantele loru a fostu subprefectulu ungurescu Goocs.

La Jaurinu (Györ) s'au tramsu 12 mii de florini spre a se imparti la alegatori.

In satulu Izsép din comit. Zemplinu unu docente rutenu anume Ioane Kosztyó, omu numai de 22 de ani asasină in scola pe unu bietu de slavacu (tautu) caletoriu cu marfa (desagariu) si lu spoliu de bani. —

— „**Albina**“ institutu de creditu si economii in Sibiu. Nr. 337. P. T.

Spre a inmultit capitalul circulant alu institutu; spre a puté multumit in mesura mai mare numerosele trebuintie de creditu ale poporului nostru; spre a scôte in interesulu actionarilor nostri unu profitu cu atatu mai mare din pusetiunea norocosa ce avem si din multele avantagie ce ni se oferu; spre a urca valoarea actiunilor nostre; considerandu dointi'a descoperita din partea mai multor actionari, de a-si platit actiunile deplinu; in fine incuragliati de rezultatele imbucuratorie ale operatiunilor nostre de pana aci, — ne amu decisu, a pasi la incassarea succesiva si a celorulalte rate restante ale actiunilor institutu nostru.

Ne permitemu deci, a te recercă prin acesta, că in virtutea § 10 din statute, se binevoiesci a respunde si celealte 70% ale actiunilor ce poti sedi dela „Institutu de creditu si economii „Albina“, in modulu urmatoriu:

Rat'a IV. cu 10 fior. de actiune pana in 1. Aug. 1872.

" V. " 10 "	" "	1. Nov. 1872.
" VI. " 10 "	" "	1. Febr. 1873.
" VII. " 10 "	" "	1. Mai 1873.
" VIII. " 10 "	" "	1. Aug. 1873.
" IX. " 10 "	" "	1. Nov. 1873.
" X. " 10 "	" "	1. Febr. 1874.

Totu ori mai multe din ratele amintite se potu respunde si deodata inainte de termenele fipsate.

Sumele suntu a se tramite la directiunea institutu nostru in Sibiu (strat'a Macelarilor Nr. 30).

Pentru adeverirea primirei ratelor, dd. actionarii său voru tramite incóce cu fiacare rata totudin'a si respectivele certificate de actiuni, fara cōlele de cuponi; său voru tramite numai banii. In casulu antaiu adeverirea se va efectu in certificate de actiuni si aceste se voru tramite apoi in-dereptu fia-cui fara amenare. Er' dd. actionari, cari voru tramite incóce numai sumele fara de certificate, voru primi prin posta dela directiunea nostra adeverintie particulari despre fiacare suma respunsa. Pana atunci recepisulu postalu le servesc dreptu documentu de tramitere. Amintitele adeverintie suntu apoi a se grigii si pastră bine; ca-ci, dupa respunderea tuturor ratelor, certificatulu de actiune impreuna cu totu adeverintie particulari suntu a se inapoiá directiunei atunci, candu se voru eda actiunile definitive.

Cu tramiterea ratelor dd. actionari voru binevoi a ne face cunoscutu post'a din urma pentru dloru.

Totu tramiterile incóce se fia francate; fiindu-ca scrisori si pachete nefrancate nu voru fi primeite.

Fiindu partea cea mai mare a actiunilor nostre in manile tieranilor nostri, pentru inlaturarea ori-caroru splicatiuni gresite, afiamu consultu a dă aici unele chiarificari.

Dupa + 67 alu statutelor celu d'antaiu biliantiu se face la finea anului, care urmează dupa anulu deschiderei. Anulu deschiderei institutu fiindu 1872, cea d'antaiu inchirare de socotelii (bilantii) urmează asia déra cu 31 Decembrie 1873. Va se dica tempulu dela activarea institutu pana in 31 Decembrie 1873 se iea că unu anu de socrată. Indata dupa aceea, adica in primele luni ale anulu 1874 se va convoca adunarea generala, carei se voru prezenta socotelile periodului amintit u esaminare si aprobat, si carea dupa tenore § 69 din statute va fipsa dividend'a său sum'a, cu care institutu va platit actionarilor antaiului cuponu. Astu-modu in intielesulu § 70 din statute rescumperarea acestui cuponu a venit u se pune pe 1-a Iuliu. Interesele inse atatu dupa ratele de actiuni respunse pana astazi, catu si dupa cari se voru respunde in viitoru, suntu a se computa actiunilor nostri dela diu'a platirei efective a fiacarei sume.

Cu totu aceste chiaru si in recursulu primului periodu de computu, adica inainte de finea anului 1873, déca se va semti trebuint'a, se poate convoca ori-candu adunarea generala extraordinaria, carea se decidea a se platit actionarilor à conto cuponului antaiu o suma óre-carea si inainte de terminulu pusu.

Acésta pentru anulu antaiu. Er' pe viitoru, dupa cum arata col'a nostra de cuponi, interesele si dividendele se voru platit actionarilor nostri regulatu din anu in anu.

Din totu aceste dd. actionari se potu convinge, ca nu voru fi scurtati cu nici o di in venitulu loru dupa sumele respunse prin cumperarea actiunilor

nostre. Din contra administratiunea acestui institutu -si au propusu firmu, de a staru, că actiunile institutu „Albina“, se se urce cu tempu la valoare insemnata si se intre in sirulu celor mai bune efecte publice din tiér'a nostra.

Basele dejă puse si prospectele ce ni se deschidu ne intarescu pe tota diu'a mai multu in a-jungerea scopului indicatu. Scim, ca nici concursul dloru actionari nu ne poate lipsi. E vorba in prim'a linia de interesulu dloru. De aceea suntem siguri de incurgerea punctuala a ratelor.

Din siedint'a tientuta la Sibiu in 1 Iuniu 1872 a consiliului de administratiune alu „Institutu de creditu si economii „Albina“.

Iacobu Bologa m/p.,
vice-presedinte.

Visarionu Romanu m/p.,
director.

Escriere de concursu.

Pentru instituirea unui postu de magistru silvanalu (forstieriu) preste padurile din districtulu Naseudului cu locuint'a in Naseudu său eventualmente in Borgo-Prundu.

Pentru acestu postu suntu sistematizate următo-riile emolumente anuali:

a) salariu	600 fl. v. a.
b) pausialu de caleatoria	100 fl. "
c) pausialu de cancelaria	50 fl. "

750 fl. v. a.,

afara de acestea, in unele agende speciali este concesa si perceperea de diurne si de competenție de caleatoria,

Concurrentii la acestu postu au se documenteze:

- a) ca suntu maiorenii sui juris,
- b) ca au absolvatu studiile forestali la o academia său la alta facultate publica,
- c) ca au depusu esamenele prescrise de forstieri si au practisatu celu pucinu doi ani cu succesu bunu,
- d) ca se lauda de o purtare morala exemplaria.

Concursele, in care deodata se se spuna a-priatu, ca cari limbi din patria, si in care mesura le scie concurentele, suntu a se asterne de adreptulu la „Comisiunea silvanala din districtulu Naseudu“ lui in Naseudu, pana in tempu de 4 septemani dela prim'a publicare in foile publice.

Dela comisiunea silvanala din districtulu Naseudului.

Naseudu in 31 Maiu 1872.

2-3

Porciu, presedinte.

**Schwarze et Bartha,
piat'a Nr. 16,**

presteză cu cunoscutai soliditate

tota specie de vestimente
de cavaleri

si ofreaza o. p. una cantitate mare pe alesu de cele mai noue materie de surtice, pantaloni si giletce cu pretiul celu mai moderat.

g. 4

Cursurile

la bursa in 14 Iuniu 1872 stă asia:

Galbini imperatesci	—	—	5 fl. 36	cr. v. a.
Napoleoni	—	—	8 , 92	" "
Augsburg	—	—	109 , 35	" "
Londonu	—	—	111 , 65	" "
Imprumutul nationalu	—	—	65 , —	" "
Obligatiile metalice vecchi de 5%	72 ,	40	" "	" "
Obligatiile rurale ungare	82 ,	—	" "	" "
" , temesiane	80 ,	50	" "	" "
" , transilvane	79 ,	75	" "	" "
" , croato-slav.	84 ,	—	" "	" "
Actiunile bancei	—	—	854 , —	" "
creditalui	—	—	345 , 10	" "